

‘We gaan ze pakken, die validies’

De verse en de oude dwarslaesies, de een- en geenbenigen, de verworven hersenbeschadigden, nergens is hun concentratie zo hoog als in het revalidatiecentrum. Een soort garage waar ze in revisie zijn, zo omschrijft Julia, sinds een halve eeuw ‘dwarslaesiemens’, de biotoop waar ze noodgedwongen een paar maanden verblijft om onwillige armen, polsen en schouders weer aan de praat te krijgen. Revalidatiearts Sebastiaan presenteert het als een riant aanbod, zelf vreest Julia dat Olympiade, zoals het centrum heet, wel eens het eindstation zou kunnen zijn.

Ze wapent zich met pen en opschrijfboekje om als toeschouwer boven het legioen der hulpbehoevenden uit te kunnen stijgen. Ze gaat al gauw door het leven als het ‘opschrijfvrouwkje’, de ‘kleine smurref’ die niet al te veel zegt, maar des te meer noteert. Aan vleiende bijnamen geen gebrek in deze garage.

Deze revalidatieroman met de

goedgekozen titel *Erg hè!* is gebaseerd op de eigen ervaringen van Petra Jorissen.

Haar schrijvende herinneringen aan een benepen Brabantse jeugd waarin ze opgroeide als ‘onvolwaardig kind’ en medelijden nog een ‘ware deugd’ was, duiken regelmatig op in haar toch al niet zachtzinnige relaas over het revalidatieleven. Een moeder die zich schaamt voor haar dochter, buurvrouwen die meewarig opsommen wat er allemaal mis is aan dit kind en het hoofd van de mytylschool die kleineren tot zijn tweede natuur heeft verheven. Maar uit een psychologische test blijkt dat ze ‘van boven gewoon goed’ was. ‘Als de rest nou ook zo was zoude ze nog ’s wat zien!’ pepert haar moeder haar in.

De vriendelijke Sebastiaan schetst een gemakkelijk leven in het centrum – niet afwassen, niet koken, niet met boodschappen sjouwen – maar adviseert Julia ook om haar activiteiten wat aan te passen aan haar leeftijd en lichamelijke gesteldheid; misschien niet meer van

die ingewikkelde Afrikareizen...

Ze heeft goedbeschouwd geen keus: ‘Als ik mijn zelfstandigheid verlies, ben ik alles kwijt. (...) Dat waar ik mijn hele leven lang naar gestreefd heb.’ Dus ja, de kamer die ze met drie andere revalidanten moet delen, de kledderige stampot, het gescheld van Karin op Marokkanen, de cynisch-vrolijke stemming ’s avonds in het bruine café op de begane grond en de breed gekoesterde hoop dat bij thuiskomst het leven weer normaal zal zijn.

Het is een bont gezelschap dat de revue passeert. Schriele Riek, die eerst één been mist en later twee, maar stug doorrookt en in het centrum de mooiste tijd van haar leven heeft. Roberto met z’n ogen op steeltjes, die opgewonden mederevalidanten van roesmiddelen voorziet en buuf Betty die aanhoudend klaagt en kreunt.

Na het ‘inspiratiecollege’ van Philippe Pozzo di Borgo, de gefortuneerde Pommery-nazaat die in

een rolstoel terecht kwam en liefdevol verzorgd wordt door de eens werkloze Algerijn Abdil – de film *Les Intouchables* – ziet Job zijn kans schoon om deze valse invalide-romantiek door te prikken en zijn mederevalidanten tot actie op te roepen. Tegen de ‘validies’! Dat hij – overmoedig geworden – met rolstoel en al in een vijver belandt en er door ambulancepersoneel uitgehaald moet worden, mag de pret niet drukken. Ten oorlog!

MICHAJA LANGELAAN

Petra Jorissen:
Erg hè!
Uit het leven van een rolmodel
De Graaf,
€ 19,99

Bij bespreking van boeken van Argus-medewerkers kan objectiviteit niet worden gegarandeerd.